

Силабус
навчальної дисципліни
Діяльність викладача у
закладах професійної (професійно-технічної) освіти
2023-2024 навчальний рік

Освітня програма «ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА. ЕНЕРГЕТИКА,
ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ»

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка

спеціальність 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

спеціалізація 015.33 Енергетика, електротехніка та електромеханіка

кваліфікація: бакалавр з професійної освіти (енергетика, електротехніка та електромеханіка)

Викладач (і)	Світлана ХОМЕНКО
Посилання на сайт	https://edu.bdpu.org/course/view.php?id=1382
Контактний тел.	+380505615178
E-mail викладача:	s_v_homenko@ukr.net
Графік консультацій	Вівторок 14.00-16.00, субота 14.00-16.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
3/90	18	18	54	екзамен

Семестр: 5

Мова навчання: українська

Ключові слова: заклад професійної (професійно-технічної) освіти, освітній процес, виробниче навчання, педагог професійної освіти, майстер виробничого навчання, освітня програма, навчальний план, цикли навчальних дисциплін.

Мета та предмет курсу: формування загальних та спеціальних (фахових) компетентностей у майбутніх педагогів професійної освіти щодо організації освітнього процесу в закладах професійної (професійно-технічної) освіти.

Компетентності та програмні результати навчання:

ЗК 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 08. Здатність працювати в команді.

ЗК 11. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК 12. Здатність запобігати конфліктним ситуаціям.

СК 01. Здатність застосовувати освітні теорії та методології у педагогічній діяльності.

СК 05. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення та інтегрувати їх в освітнє середовище.

СК 13. Здатність управляти комплексними діями / проектами, відповідати за прийняття рішень у непередбачуваних умовах та професійний розвиток здобувачів освіти і підлеглих.

ПР 07. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення.

ПР 08. Самостійно планувати й організовувати власну професійну діяльність і діяльність здобувачів освіти і підлеглих.

ПР 09. Відшуковувати, обробляти, аналізувати та оцінювати інформацію, що стосується професійної діяльності, користуватися спеціалізованим програмним забезпеченням та сучасними засобами зберігання та обробки інформації.

ПР 11. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проектувати і реалізувати навчальні / розвивальні проекти.

ПР 12. Уміти проектувати і реалізувати навчальні / розвивальні проекти.

ПР 21. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.

ПР 22. Застосовувати програмне забезпечення для e-learning і дистанційного навчання і здійснювати їх навчально-методичний супровід.

ПР 24. Володіти основами управління персоналом і ресурсами, навичками планування, контролю, звітності на виробництвах, в установах, організаціях галузі / сфери.

ПР 25. Забезпечувати рівні можливості і дотримуватися принципів гендерного паритету у професійній діяльності.

Зміст курсу:

Тема 1. Загальні нормативні положення закладів професійної (професійно-технічної) освіти. Сутність професійно-технічної освіти. Типи закладів професійної (професійно-технічної) освіти (на прикладі м.Бердянськ). Основні повноваження та напрями діяльності закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Тема 2. Організація навчально-виробничого процесу у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. Планування навчально-виробничого процесу.

Форми організації освітнього процесу. Навчальні плани та програми.

Тема 3. Учасники освітнього процесу. Права та обов'язки учнів закладів професійної (професійно-технічної) освіти. Права та обов'язки педагогічних працівників.

Тема 4. Зміст освіти в закладах професійної (професійно-технічної) освіти. Загальна характеристика змісту освіти в ЗП(ПТ)О. Критерії вибору змісту освіти в ЗП(ПТ)О. Навчальні плани та програми з професій електроенергетичної галузі.

Тема 5. Мотивація навчальної діяльності учнів ЗП(ПТ)О, які навчаються за професіями електроенергетичної галузі. Потреби особистості та їх зв'язок з мотивацією навчання. Проблема мотивації навчальної діяльності учнів ЗП(ПТ)О. Педагогічні прийоми стимуляції мотивації особистості учнів ЗП(ПТ)О, які навчаються за професіями електроенергетичної галузі. Формування мотивів в процесі навчання.

Тема 6. Активізація пізнавальної діяльності учнів у навчальному процесі. Основні чинники активізації пізнавальної діяльності учнів. Класифікація і характеристика методів активного навчання. Порівняльна характеристика методів традиційного та активного навчання.

Тема 7. Особливості виховної діяльності викладача ЗП(ПТ)О. Виховання у процесі навчання. Методи формування досвіду суспільної поведінки. Виховна діяльність класного керівника.

Тема 8. Методична діяльність викладача; професійно-теоретична підготовка. Сутність методичної роботи викладача. Самостійна методична робота викладача.

Тема 9. Професійна спрямованість викладання загальноосвітніх предметів у ЗП(ПТ)О. Сутність професійної спрямованості. Головні напрями реалізації принципу професійної спрямованості. Педагогічні умови професійного спрямування предметів природничо-математичного циклу. Професійне спрямування: міфи та реальність.

Методи навчання: словесні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, ілюстрування), самостійне спостереження, опора на життєвий досвід студента, проблемного викладання (проблемна дискусія), аналіз ситуацій, виконання проектів.

Методи контролю і самоконтролю у навчанні: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, комбіноване опитування, письмовий і тестовий контроль, самоконтроль і самооцінка.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами («Положення про академічну доброчесність у Бердянському державному педагогічному університеті» (http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/03/akademdobrochesnist_sayt.pdf)), а саме: самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок,

тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: сервісні програмні засоби загального призначення (персональний комп'ютер, загальнонавчальні комп'ютерні програми й операційні системи, програмні засоби для контролю і вимірювання знань, умінь і навичок студентів); електронні бази даних (електронні енциклопедії, підручники, посібники, довідники та словники; бібліотеки електронної наочності), графопроєктор.

Система оцінювання та вимоги: внутрішня університетська 100-бальна шкала. Після вивчення навчальної дисципліни їх результати переводяться у національну 4-бальну шкалу та окремо конвертуються в шкалу ECTS шляхом ранжування навчальних досягнень.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
65-89	добре		BС (добре)
50-64	задовільно		DE (задовільно)
35-49	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Узагальнені критерії оцінювання:

- «відмінно/A», 90–100 балів – здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, уміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача

знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, уміє використовувати набуті компетентності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування й нахили;

- «добре/В», 78–89 балів – здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв’язує вправи й задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна;
- «добре/С», 65–77 балів – здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, у цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок;
- «задовільно/D», 58–64 бали – здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання й розуміння основних положень; із допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;
- «задовільно/E», 50–57 бали – здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні (обсяг набутих компетентностей здобувача відповідає мінімальним критеріям);
- «незадовільно/FX», 35–49 балів – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу (до 20 %);
- «незадовільно/F», 1–34 бали – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання й відтворення окремих фактів, елементів, об’єктів.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль та самостійна робота									Підсумковий екзамен	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	55	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5		

Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основні

1. Кривильова О.А. Професійна діяльність викладачів професійно-технічних навчальних закладів: навчальний посібник. Бердянськ: БДПУ, 2016. 228 с.
2. Жигірь В.І., Чернега О.А. Професійна педагогіка. Київ: Кондор, 2010. 264 с.
3. Ігнатенко Г.В., Ігнатенко О.В. Професійна педагогіка: навчальний посібник; М-во освіти і науки України. Київ: Слово, 2013. 352 с.
4. Теорія і методика професійної освіти: навчальний посібник / З.Н.Курлянд, Т.Ю.Осипова, Р.С.Гурін та ін.; ред. З.Н.Курлянд. Київ: Знання, 2012. 390с.
5. Організація роботи майстра виробничого навчання / В.І. Ковальчук, В.М. Львов, О.А. Макаренко та ін. Київ: Редакція газет з управління освітою. 2012. 112 с.
6. Іваськів О.Ф., Брик Р.С. На допомогу майстру виробничого навчання: метод. посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2013. 344 с.
7. Заславська С.О. Підготовка майстра виробничого навчання до занять: методичні рекомендації. Донецьк, 2007. 64 с.

Додаткові

1. Кривильова О.А. Психолого-педагогічна підготовка майбутніх викладачів професійно-технічних навчальних закладів: теоретичний та методичний аспекти: монографія. Бердянськ: БДПУ, 2017. 305 с.
2. Основні аспекти педагогіки профтехосвіти: навчальний посібник / Нікуліна А.С., Молчанов В.М., Верченко Н.В., Торба Ю.І. Донецьк: ДПО ІПП, 2006. 296 с.
3. Зайченко Н.О. Системний підхід до організації методичної роботи в ПТНЗ: методичний посібник. Кременчук, 2015. 69 с.
4. Зайченко І.В. Теорія і методика професійного навчання: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Київ: Компринт, 2014. 548 с.
5. Теорія і методика професійної освіти: навчальний посібник / за ред. З.Н.Курлянд. Київ: Знання, 2012. 390 с.
6. Кулішов В.С. Методика розробки сучасного комплексного методичного забезпечення: навч.-метод. посібн. для самостійної роботи. Біла Церква: БІНПО УМО НАПН України, 2017. 64 с.

Інтернет-ресурси

1. www.bdpu.org/library
2. <http://www.nbu.gov.ua>

3. <https://scholar.google.com>
4. <https://mon.gov.ua/ua/tag/profesiyno-tehnicna-osvita>
5. <https://imzo.gov.ua/osvita/profesiyno-tehnicna-osvita-2/profesiyna-osvita/>
6. <https://ivet.edu.ua/>
7. <https://profosvita.online/>
8. <https://registry.edbo.gov.ua/profesiyno-tehnicna-osvita/>
9. <http://upepnpu.pnpu.edu.ua/>
10. <http://www.proftekhosvita.org.ua>
11. <http://pto-kyiv.com.ua>
12. <http://pedpresa.ua>
13. <https://osvita.ua/legislation/proftech/>
14. <https://ips.ligazakon.net>
15. <https://enic.in.ua/index.php/ua/systema-osvity/profesijno-tehnicna-osvita>
16. <https://naurok.com.ua>
17. <https://lib.iitta.gov.ua/728477/1/%D0%94%D0%98%D0%94%D0%90%D0%9A%D0%A2%D0%98%D0%9A%D0%90%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>
18. <https://core.ac.uk/download/pdf/32309061.pdf>
19. <https://core.ac.uk/download/pdf/33687761.pdf>
20. https://elibrary.kdpu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/3001/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%B2%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D1%83.pdf?sequence=1&isAllowed=y
21. <https://kpibs.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/126/2019/09/%D0%94%D0%B8%D0%B4%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96-%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B8-%D1%83-%D0%B2%D0%B8%D1%89%D1%96%D0%B9-%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D1%96.pdf>
22. https://shron1.chtyvo.org.ua/Buinytska_Oksana/Informatsiini_tekhnolohii_ta_tekhnichni_zasoby_navchannia.pdf?